

God dobbelt wel degelijk

H.C. Moolenburgh – Is toeval echt toevallig?

Toeval overkomt iedereen. Maar heeft het betekenis? Sommige gebeurtenissen lijken haast met een bedoeling plaats te vinden, zeker als je erop terugkijkt en ze bleken samen te valen met een belangrijke gebeurtenis in je leven. In 'Is toeval echt toevallig?' zet Hans Moolenburgh zijn visie op toeval uiteen.

In het voorwoord meldt hij dat zijn fascinatie voor toeval begon met een boek van "Wilhelm von Scholz – De rol van toeval en noodlot in ons dagelijks leven". De verhalen in dat boek inspireerden hem om sinds 1969 de toevalligheden in zijn leven op te tekenen – die weer zijn gebruikt om dit boek te larderen. Hoewel, larderen, misschien is overheersen een beter woord. De toevalsverhalen zijn wel behoorlijk uitputtend aanwezig. Een iets grondigere selectie zou de al te dunne verhalen eruit gehouden en het betoog versterkt hebben.

Moolenburgh hangt zijn betoog namelijk op aan die kwalitatief wisselende toevalsverhalen. Bijvoorbeeld het verhaal van een echtpaar dat kunstmatige bevruchting door Moolenburgh (toentertijd huisarts) laat doen, naar huis rijdt en een ooevaar op hun auto af ziet duiken. Met de onvermijdelijke slotzin: 'Inderdaad, negen maanden later werd een prachtige dochter geboren,...' Prachtig natuurlijk, maar nogal voor de hand liggend.

Veel beter is hij op dreef als hij vanuit eigen overtuiging verbanden legt en verrassende zijpaden inslaat, zoals in 'Een chaotisch verhaal.' De eerste zin uit Genesis is de aanleiding: 'In den beginne schiep God de hemel en de aarde'. Volgt een duizelingwekkende tocht vanaf de Chaostheorie, langs het vlindereffect dat de loop van de geschiedenis kan veranderen, 'Touch for Health' als diagnostisch hulpmiddel, de kiem van de Torah, computerfractals, De Franse Revolutie, Einstein, een fundamentele fout in het boek Genesis, eindigend bij de constatering dat toeval is: 'Een andere, hogere wereld of dimensie die even zichtbaar wordt in onze wereld.' Nee, geen makkelijk hoofdstuk, maar wel erg interessant.

Op vertrouwd terrein is Moolenburgh ook als hij de bijbel doorlicht op de toevalsdichtheid. Niet gehinderd door zijn eigen toevalligheidsverhalen vertelt hij prachtige stukken (bijbel)geschiedenis, legt links met heidense gebruiken en maakt aannemelijk dat God wel degelijk zou kunnen dobbelen. Met deze teksten maakt hij meer indruk dan het wat fladderige toevalstreffers-bij-elkaar-zoeken in de rest van het boek.

Interessant leesvoer dus, als je door de enigszins geforceerde structuur heen kijkt. Het overigens soepel geschreven boek geeft nieuwe wendingen aan in marmer gebeitelde inzichten en – niet onbelangrijk – propageert om het leven met wat humor te ondergaan. Dat lijkt mij een wijze les.

